

N. Lomberg

Eläinsuojelu ja koulun suhtautuminen siihen.

Esitelmä Turun El. yst. vuosik. helmik. 3 p. 1929.

Tulevaisuuden historioitsija tulee kerran antamaan meidän ajastamme yhden hyvän todistuksen, miten monta puutetta sillä muuten lieneekin. Hän on sanova sitä vapautumisen, verrattoman kulttuurikehityksen aikakaudeksi. Eikä sitä ainoastaan tulla mainitsemaan aikakautemme kiitokseksi, että se kaikin voimin on tavoitellut n.s. "neljännen säädyn vapauttamista tietämättömyyden ja taloudellisen painostuksen kahleista, sille on myöskin annettava se tunnustus että se pontevasti on vaatinut hoitoa ja suojelusta meitä lähinnä oleville eläville olennoille, eläimille, eikä sitä ainoastaan mikäli ne ovat meille hyödyksi vaan koska tiede toivoo eri eläinlajien säilymistä, koska hyvä tapa, inhimillisyys ja laupeus avuttomia, tuntevia olentoja kohtaan velvoittaa meitä säälimään eläimiä, erityisesti kotieläimiä, koska eläinten suojeleminen siveellisesti kohottaa ihmiskuntaa, parantaa nuorison kasvatusta ja estää raakuutta ja vihdoin koska eläimet luomakunnan osana ovat oikeutetut saamaan

hoitoa ja suojaa. Tosin siveellisesti normaali ihminen ei rakasta ainoastaan eläimiä, vaan myöskin kasveja ja muuta luomakuntaa, mutta tärkeämpi kuin kasvi- ja epäorgaanista luomakuntaa käsittävä rakkaus on se, joka kohdistuu eläinmaailmaan. Tässä vaikuttavat suhteet sellaiset kuin hallitsijan ja hallittavan, holhoojan ja holhottavan välillä molemminpuoleisia oikeuksia ja moraalisia vaatimuksia, niin, myöskin velvollisuuksia ainakin ihmisen osalle, mutta myöskin useat kotieläimet tuntevat ja osoittavat kuuliaisuutta ja uskollisuutta isännilleen.

Tällä luonnollisella pohjalla lepää omatunto, joka velvoittaa ja oikeuttaa jokaista kulttuuri-ihmistä suojelemaan eläimiä. Tämä suojeleminen rajoittuu alhaisimpiin eläimiin nähden niiden henkeen ja hyvinvointiin, korkeampiin eläimiin nähden taas se käsittää myöskin näiden omaisuutta esim. asuntoa ja ruokavaroja. Kuitenkaan ei tämä suojeleminen ole ainoastaan negatiivista laatua, nim. rajoitu vain siihen, ettei hävitä, vaan sen tulee olla myöskin positiivista, edistävää, kehittävää laatua. Ja siinä suhteessa on yhteiskunnalla, jopa valtiollakin laaja työmaa.

Jos nyt valtio voikin asetuksilla ja säädöksillä pontevasti toimia eläinsuojeluksen hyväksi, niin se ei yksin näillä keinoin voi kaikkia, sitä vähemmän kuin todistettavasti useimmissa tapauksissa rikko-

mukset eläimiä kohtaan johtuvat tiedonpuutteesta ja laiminlyödyistä kasvatuksesta. Siitä johtuu siis koululle, jonka tulee johdattaa kasvavaa polvea aikansa korkeimmalle kulttuuritasolle, tehtävä kehittää sen huostaan uskotussa nuorisossa siveellistä tietoa, siveellistä tuntoa ja siveellistä tahtoa sen suhtautumisessa eläinmaailmaan. Kulkeehan lisäksi vanhan kokemuksen mukaan, tie vanhempien sydämeen lasten sydämen kautta!

Koulu toimii tässä tarkoituksessa ensiksi taistelemalla kaikin sen käytettävissä olevin keinoin eläinräökkäystä vastaan. Mutta siihen sen toiminta ei saa rajoittua. Eikä olekaan vaikeaa saattaa lasta ystävälliseen suhtautumiseen sitä ympäröivään eläinmaailmaan. Tosin usein väitetään, että lapset ovat säälimättömiä, että ne tuntevat tyydytystä kohdellessaan pahasti avuttomia eläimiä, mutta jos tällaista todella tapahtuu, niin se johtuu joko ruumiillisesta sairaalloisuudesta tai jostakin saadusta huonosta esimerkistä. Ruumiillisesti ja sielullisesti terve lapsi iloitsee aina eläinmaailmasta ja kiintyy niihin eläimiin, jotka ovat sen läheisyydessä. Lapsen silmä ei näe sitä syvää juopaa, joka aikojen kuluessa on syntynyt ihmisen ja eläinten väliin. Hänen mielessään elää vielä tunne, että kaikki elävät olennot ovat yhtä. Jokainen korkeampi eläin on hänen vertaisensa, hänen leikki-toverinsa. Tähän lapsen ystävälliseen seuruste-

luun eläinmaailman kanssa ei ole vielä tunkenut tuo käsitys, jonka mukaan ihminen seisoo yksinäisenä korkealla muun elävän luomakunnan yläpuolella. Lapsi elää ja toimii vielä muun luomakunnan tasolla, ja sentähden hänen käsityksensä luonnosta on niin onnellinen ja hänen elämänsä niin rikas tässä ystävällisessä maailmassa. Sen tähden tulee kasvattajan sekä kotona että koulussa huolehtia siitä, että lapsella on tilaisuus käytännössä harjoittaa eläinsuojelusta ja eläinhoitoa. Saksassa esim. tässä suhteessa monessa koulussa on päästy hyvin pitkälle: koulun vieressä olevaan puutarhaan on saatu kotiutumaan moni eläin lähellä olevasta metsästä ja lapset saavat koettaa tehdä niiden elämän niin viihtyisäksi kuin mahdollista on. Niin he oppivat edistämään niiden viihtymistä, mutta myöskin suojelemaan niitä vaaroilta. Ja näin tottuneina huolehtimaan muutamista eläimistä, avautuu silmä näkemään yhä enemmän luomakunnassa sellaista mihin ihminen voi ojentaa auttavaa ja suojelevaa kättä. Tähän koulusta tehtävillä retkillä ja matkoilla opettaja ehtimiseen voi opastaa ja ohjata oppilastaan. Ja näin kaikkialla auttaen ja suoja-ten hänestä todella tulee luomakunnan herra, jossa toteutuu Vapahtajamme sana: "Joka on suurin teistä, olkoon teidän palvelijanne." Matt. 23: 11.

N. Lemberg.